

Stockholm
2025-10-22
Diariennr: Ju2025/01727

YTTRANDE ÖVER UTKAST TILL LAGRÅDSREMISS PRIVATKOPIERINGERSÄTTNING

Läromedelsförfattarna har getts möjlighet att yttra sig över Utkast till lagrådsremiss Privatkopieringsersättning och har följande synpunkter.

Läromedelsförfattarna är en medlemsdriven intresseorganisation för författare av läromedel och kurslitteratur i Sverige. Vi för författarnas talan, förbättrar villkoren och erbjuder ett starkt författarkollektiv. Vår vision är ett kunskapsorienterat samhälle där läromedel av hög kvalitet för alla är en självklarhet.

I egenskap av huvudorganisation för Sveriges läromedels- och kurslitteraturförfattare förvaltar Läromedelsförfattarna idag kollektiva ersättningar för upphovsrätt genom Bonus Copyright Access.

SAMMANFATTNING

Läromedelsförfattarna välkomnar utkastet till lagrådsremiss och ställer oss positiva till flera av betänkandets slutsatser. Främst ställer vi oss bakom förslagen om att tydligare harmonisera de svenska reglerna med internationella åtaganden och direktiv för att stärka författares ekonomiska rättigheter och skapa ett tydligare system för berörda branscher att förhandla och erlagga ersättningar. Vi har i detta remissvar fokuserat på valda delar av utredningen och ansluter oss i övriga frågor till yttranden som framförs av Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd (KLYS) och Copyswede.

UTVIDGNINGEN AV DEN ERSÄTTNINGSBERÄTTIGADE KRETSEN

Vi anser att behovet av en översyn har varit påtagligt ända sedan felimplementeringen av direktivet om upphovsrätten i informationssamhället (Infosoc-direktivet).

Läromedelsförfattarna välkomnar och ställer sig bakom den föreslagna ändringen i 26 k §.

Att utvidga den ersättningsberättigade kretsen upphovspersoner är en nödvändig anpassning för att Infosoc-direktivet ska anses harmoniserat i svensk lagstiftning. Vi ställer oss positiva till förslaget att ta bort rekvisitet "har sänts ut i radio eller tv", vilket per automatik vidgar den ersättningsberättigade kretsen till upphovspersoner av text och stillbild.

Vi anser att den föreslagna omformuleringen av 26 k § som begränsar kretsen till *”... upphovsmän vars ensamrätt har inskränkts enligt 12 § och vars verk utnyttjats i förvärvssyfte...”* syftar på nyttjanden som i vissa fall är ytterligare ett led bort från upphovspersonen. Läromedelsförfattarna förespråkar en formulering av paragrafen som tydligare syftar till upphovspersonens tillgängliggörande, eftersom det finns fall då upphovspersonen skapar verket åt förlag eller annan aktör som i sin tur nyttjar denna i förvärvssyfte. Ett förslag till ny formulering är *”... 12 § och vars verk utnyttjats eller offentliggjorts i förvärvssyfte...”*.

ÅTERBETALNINGSSKYLDIGHETEN

Läromedelsförfattarna ställer sig positiva till förslaget om återbetalningsskyldigheten. Vi anser dock att den skäliga tiden inom vilken återbetalningen kan ske behöver en tydligare avgränsning och definition. Återbetalningskravet måste ställas innan dess att ersättningen har betalats ut till rättighetshavarna eller förvaltningsorganisationerna enligt lagen om kollektiv förvaltning av upphovsrätt.

KOSTNADSFÖRDELNING VID MEDLING

Vi anser att det föreslagna undantaget i medlingslagen som innebär att parterna delar kostnaderna oaktat vem som påkallar medling kommer att leda till en potentiellt oproportionerlig börda för upphovspersoner. Detta eftersom Copyswede är den enda behöriga part för den kulturella och kreativa branschen som kan kallas till medling, samtidigt som det inom elektronikbranschen finns hundratals företag som kan påkalla medling. Vi menar att det finns en överhängande risk att parter väljer att inte delta, vilket skulle urholka tvistlösningsmekanismen helt.

För Läromedelsförfattarna
22 oktober 2025

Per Kornhall
Förbundsordförande

per.kornhall@laromedelsforfattarna.se

Tel. 070-499 88 80